І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 149. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 14-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1965 No. 149. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 13 серпня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН 12 СЕРПНЯ ПІДПИСАВ ЗАКОН ПРО МЕМОРІЯЛЬНИЙ МУЗЕЙ ІМЕНИ ГЕРБЕРТА ГУВЕРА. При цій нагоді Президент виголосив промову, в якій назвав колишнього президента Гувера „незвичайною людиною і надзвичайним американцем". Згідно з підписаним законом в родинній місцевості Гувера у Вест Бренчі в Айові буде створена Національна Історична Місцевина, в якій будуть Музей і Бібліотека ім. Гувера. До історичних пам'яток належатимуть: хата, в якій народився в 1874-му році Герберт Гувер, та кузня, в якій працював як коваль батько Гувера. Джансон казав, що життя політика є важке і жорстоке, і цього зазнав і Герберт Гувер, але він ніколи не нарікав на життєві перешкоди і приймав їх так, як це робить завжди великий державний муж.

ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИ ЗДА МАЮТЬ МАТИ СВІЙ ВЛАСНИЙ ДІМ У ВАШИНГТОНІ згідно з двома внесками, які є вже в Конгресі. Теперішній віце-президент Гюберт Г. Гомфрі живе в приватному мешканні під Вашингтоном. Сенатор-демократ із Флориди Джордж А. Сматерс вніс в Сенаті пропозицію, щоб будинок при Массачусетській авеню, в якій тепер приміщений шеф операцій фльоти, віддати до вжитку віце-президента. Сенатор-демократ з Оклагоми Майк Монроні пропонує зорганізувати тричленну комісію, яка в ціні 1,000,000 дол. закупила б відповідний дім для віце-президента. Віце-президент Гомфрі заявив, що він потребував би більшого дому і ближчого до Білого Дому й Конгресу, бо тепер мусить їхати до праці автом 25 мінут.

СКРЕНТОН ГОСТРО ВИСТУПИВ ПРОТИ ПРАВИХ ЕКСТРЕМІСТІВ В РЕСПУБЛІКАНСЬКІЙ ПАРТІЇ, промовляючи на прийнятті Американського Товариства Правників в Маямі Біч на Флориді. Пенсильвенійський губернатор, який в попередньому році старався про номінацію на кандидата на президента, казав, що в Республіканській партії немає місця на радикальних скрайніх правих політиків, і тому ця партія не сміє допустити до того, щоб всякі расисти взяли верх, бо це спричинилося б до того, що тисячі й тисячі виборців покинули б партійні ряди. Скрентон не назвав сенатора Голдвотера по імені, хоч більшість із присутніх 1,600 правників могли цього сподіватися, як це в багатьох часописах передбачалося. Скрентон казав, що не треба викидати цих скрайніх політиків із рядів партії, тільки треба рішуче відкинути їхню скрайнправу програму.

РАДА ДИРЕКТОРІВ АМЕРИКАНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА ПОВЧАЄ СВОЇХ ЧЛЕНІВ В СПРАВІ МЕДИЧНОЇ ОПІКИ. АЛТовариство вислало своїм 206,000 членам поучення, що вони індивідуально мусять діяти, чи їм брати участь в медичній опіці в рамах соціяльного забезпечення, як це схвалив Конгрес. АЛТ твердить, що лікарі не можуть діяти спільно, як члени своєї фахової організації, бо тоді вони провинилися б проти трестового закону Шермана. Але кожний лікар має право лікувати або ні того пацієнта, який прийде до нього як член соціяльного забезпечення по лікарську пораду. Президент АЛТ д-р Джеймс Аппел твердить, що лікарі не мають права відмовитися від лікування пацієнта. Інші організації лікарів висловилися за те, що вони будуть співпрацювати з соціяльним забезпеченням, коли закон почне обов'язувати від 1-го липня 1966 року.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКЕ ЗАБОРГОВАННЯ ДО КАСИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ВСЕ ЩЕ СТАНОВИТЬ поважну міжнародну проблему, бо в'яжеться з 19 статтею чартеру Об'єднаних Націй, яка каже позбавляти голосу того члена ОН, що винен більше, як дворічні членські вкладки. На цій підставі вся остання Генеральна Асамблея ОН була спаралізована, бо ЗДА вимагали застосування тієї точки чартеру до СССР, а всі спроби компромісу не вдалися. Новий амбасадор ЗДА до ОН, Артур Голдберг, заявив, що Уряд не вирішив ще остаточно своєї дальшої тактики в цій справі. Газети твердять, що ЗДА, з уваги на В'єтнам і бажання „співпрацювати" з СССР, змінять свою позицію.

ПОЛЬСЬКІ КОМУНІСТИ У ВАРШАВІ НАМАГАЛИСЯ ЗАВЕРБУВАТИ 27-річного американця Джемса Моррісона, який перебував у Варшавському університеті за виміною програмою університетів, на польську шпигунську роботу. Моррісон одружився був з полькою, але вже розвівся з нею, при чому суд признав опіку над 2-річною їх дівчинкою мамі. Комуністи шантажували Моррісона, що не дозволять йому приїздити до Польщі та бачити свою дитину, коли не буде їм служити. Моррісон звітував про це негайно амбасадорові Джанові М. Кеботові, який порадив Моррісонові виїхати з Польщі. Амбасадор Кебот зголосив протест до польського уряду.

У ТОКІЮ ПОМЕР КОЛИШНІЙ ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР Гаято Ікеда. За фахом економіст — він був японським міністром фінансів, поки у 1960 році став прем'єром. В минулому році зрікся цього становища з уваги на затяжну недугу горла. Після операції на веред у горлі почував себе краще, але раптом прийшло заламання і він помер у шпиталі, на 65 році життя, в дві години після того, як його наступник на становищі прем'єра Ейсаку Сато відвідав його.

КОЛ. ГРЕЦЬКИЙ ПРЕМ'ЄР, 77-ЛІТНІЙ ГЕОРГ ПАПАНДРЕУ БУВ ЗНОВУ на 95-хвилинній розмові у короля Константина. Він поновив попередню вимогу, щоб король покликав його назад на становище прем'єра без ніяких передумов. Це поглибіює кризу, бо заперечує вістки про виготовлений за кулісами компроміс: що Папандреу, як прем'єр, не буде міністром військових справ, а таким міністром стане хтось, що буде сприйнятливий також для короля; що Папандреу не включить до свого уряду свого сина Андреаса, якому закидають приналежність до „лівих", — та що Папандреу заявить публічно, що корона за весь час кризи стояла на грунті конституції.

ІНДІЙСЬКА ПЛЯНУВАЛЬНА КОМІСІЯ СКРЕСЛИЛА з пляну четвертої своєї п'ятирічки 2 більйони долярів, устійнивши цей бюджет п'ятирічки на суму 45,015,000,000 дол., що дає на рік понад 11 більйонів дол. Індія здійснює свої амбітні економічні пляни, охоплені в п'ятирічках, головно завдяки закордонній допомозі. В останніх днях Міжнародний Банк Відбудови й Розвитку (популярно: Світовий Банк) признав Індії знову 100 мільйонів дол. кредиту на 50 років.

Палата схвалила $3,300,000,000 на поборювання вбогости

Вашингтон. — Палата Репрезентантів 12-го серпня більшістю 246 до 138ох голосів прийняла законопроєкт про те, що уряд зможе видати $3 300 000 000 на допомогу тим районам, де довший час є більше число безробітних. Це рішення Палати вважають за нову перемогу уряду президента Л. Б. Джансона в боротьбі за так зване величне громадянство, створення якого є ціллю Президента. За схваленням цього проєкту голосували 215 демократів і 31 республіканець, а проти були 93 республіканці і 45 демократів. Сенат схвалив такий самий проєкт більшістю 71-го до 12-ох голосів ще 1-го червня, і тепер окрема Конгресова Конференція має узгіднити малі різниці в текстах обидвох законопроєктів. Ціллю цього закону є фінансово допомогти тим районам, де немає потрібного числа варстатів праці, щоб збільшити число затруднених і піднести економіку. Уряд даватиме фонди як дарунки або у формі позичок на різні публічні роботи і на поправу міських влаштувань в різних місцевостях. Мають будувати нові фабрики та інші підприємства, щоб дати працю безробітним. Частина республіканських конгресменів була проти цієї широкої програми згідно з приводом своєї партії, яка в засаді є проти того, щоб федеральний уряд вмішувався в господарське життя країни. Республіканці ставили ряд поправок, щоб зменшити фонди призначені на субсидії або на позички, але демократична більшість відкинула цей проєкт із допомогою частини республіканців.

Конґрес схвалив збільшення платень військовикам на $1,084,029,000

Вашингтон. — Конгрес 12-го серпня закінчив працю в справі збільшення платень військовикам, яке в одному році винесе $1 084 029 000. Це збільшення обов'язувати-ме вже від 1-го вересня, як що Президент до того часу підпише новий закон. Згідно з цим законом найбільше скористають новопризначені офіцери та новоприйняті до військової служби, бо офіцери дістануть збільшену платню на 22%, а вояки на 17.3%. І офіцери і вояки, які не мають більше військової служби, як два роки, — скористають із цього поважного збільшення платні. Ті офіцери, які мають більше як два роки військової служби, дістануть більшу платню на 6% в порівнянні з теперішньою, а вояки в тій самій категорії скористають з збільшеної платні на 11%. Уряд проєктував збільшити платню військовикам тільки на $447 586 000 річно, але Конгрес збільшив її значно вище — на $1 084-920 000. Сподіваються, що президент Джансон підпише новий закон ще перед 1-шим вересня.

Сенатор І. Гнатишин і посол М. Стар взяли участь в поїздці канадійських парляментаристів до Совєтського Союзу

Торонто. — Як повідомляє тижневик „Наша Мета" з 14 серпня цього року, в складі делегації канадійських парляментаристів, яка наприкінці липня і з початком серпня ц. р. відбула офіційну поїздку по СССР і ЧСР були також українці — сенатор Іван Гнатишин і посол Михайло Стар. Задержавшись в Англії під час повороту до Канади, вони поінформували пресу про свої відвідини в Совєтському Союзі і заявили, що їх делегацію приймали всюди дуже гостинно. „У зв'язку з цим — пише „Наша Мета" — сенатор Гнатишин, який із своїми батьками, як малий хлопець прибув до Канади з України, Михайло Стар, консервативний посол, якого батьки також українські імігранти, а він сам народжений в Канаді, і ліберальний сенатор Дейвид Крол з Торонта, що народився близько Москви, всі вони, користаючи з тієї гостинности, мали змогу відвідати родинні сторони і то в тих місцях, де нормально чужинцям не дозволяється. Сенатор Гнатишин заявив, що зустрічі із совєтськими провідниками, як прем'єром Косигіном та президентом Верховного Совєту Мікояном мали характер формальних поздоровлень. При тій нагоді сенатор, так у СС. СР як і в Чехо Словаччині, домагався дозволу на поширення еміграції до Канади та получення розбитих родин. На те відповів Мікоян, що канадійські парляментаристи стараються наслідувати американців у міжнародних справах. При тім Мікоян додав, що вони могли в СССР відвідати все, що лише бажали, за вийнятком ракетних стрілен, а навіть і ті речі могли б оглянути, якщо б виступили з НАТО. На це зазважив жартівливо посол Стар, що можливо вони це зробили б, якщо б наперед побачили совєтські ракети. Сенатор Гнатишин, прибувши в неділю, 8-го серпня до Монтреалю, заявив, що існують реальні можливості розширення канадійської торгівлі із Чехо - Словаччиною. Канадійська делегація відвідала крім Москви також Київ, Тбілісі, Сочі над Чорним морем і Ленінград. Консервативний посол М. Стар (Старчевський) не їздив ні до Сочі, ні до Тбілісі. Він у той час відвідав село, де жили його батьки і де живуть члени його родини.

„Польонія", Битом, здобула Чашу Америки у футбольному турнірі

Ню Йорк, Н.Й. — „Польонія" футбольна команда з Битому в Польщі, здобула т. зв. Чашу Америки і чемпіонат Міжнародної Футбольної Ліги на 1965 рік, перемагаючи чехословацьку дружину „Дукля" з Праги в серії двох змагань, які відбулися минулої неділі, 8 серпня, і середи, 11 серпня, на стадіоні Трайборо в Ню Йорку.

Перемогою 2-0 в недільних змаганнях та ремісом 1-1 в другій грі минулої середи, дружина сателітської Польщі перебрала Чашу Америки від „Дуклі" після чотирирічного домінування цієї останньої у футбольних турнірах Міжнародної Ліги. Тим самим „Польонія" запевнила собі повторний приїзд до ЗДА в 1966 році, щоб захистити чемпіонат проти переможця турніру.

Виказуючи кращу пробоєвість, першоклясну кондицію, агресивність та бездоганну дефензиву, „Польонія" впоралася в обох змаганнях зі слабим нападом „Дуклі", який спромігся ледве на одні ворота зі стрілу Ваценовського в першій половині другої гри. Поляки, які домінували на грищі в других змаганнях серії, вирівняли ще в першій половині зі стрілу Юзьвіка. „Дукля" здобули ведення лівідувала вміло польська дефен-

ПРЕЗИДЕНТ: ЗДА ТІЛЬКИ ДОПОМАГАЮТЬ ЗБЕРЕГТИ ВОЛЮ У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ

Вашингтон. — Президент Джансон заявив у промові з нагоди заприсяження Генрі Кебота Ладжа на амбасадора у Південному В'єтнамі, що З'єднані Держави не приносять там своїх жертв „якщо б нас там не хотіли і не просили". „Ми не є там (у Південному В'єтнамі), щоб нашими зусиллями заступити їхні зусилля. Ми є там тільки на те, щоб допомогти їхнім відважним, хоробрим і постійним зусиллям в обороні себе". Президент підкреслив, що в цьому становищі він і Генрі Кебот Ладж цілком однозгідні. Таким чином Президент посередньо заперечив газетним вісткам, наче б Генрі Кебот Ладж заявив під час переслухання в сенатській Комісії для закордонних справ 27 липня, що американські війська залишаться у Південному В'єтнамі навіть тоді, коли б тамошній уряд жадав відкликання тих військ. Однаково речник Державного Департаменту, як речник Білого Дому ті газетні вістки негайно спростували, ствердивши, що це „поголоски з третьої руки", які не мають основи в ніякому документі. За газетними коментарями, непорозуміння вийшло з того, що справа оборони волі у Південному В'єтнамі проти тамошніх комуністичних партизанів і справа оборони цілого Південно Азії проти загрози збоку Комуністичного Китаю так тісно пов'язані, що трудно їх розмежувати і про це наперед була мова на тому засіданні сенатської Комісії закордонних справ. — Майже одночасно Президент дістав від ганського президента Кваме Нкрумаха вже другого листа, мабуть теж у справі замирення у В'єтнамі. Про зміст цього другого листа покищо нічого офіційного не сказано. В своєму першому листі Нкрумах поручав припинити бомбардування Північного В'єтнаму. Президент відповів, що коли Північний В'єтнам перестане воювати у Південному В'єтнамі, то й ЗДА перестануть атакувати його. Державний секретар Дін Раск заявив у розмові з журналістами, що до цього часу було вже яких 40 посередницьких спроб, роблених різними державами, але всі вони безуспішні. Справа, сказав Дін Раск, не в контактах з комуністами, а у становищі комуністів, які не бажають собі мирної полагоди конфлікту. Наче б на потвердження цієї заяви державного секретаря Раска, північно - в'єтнамський диктатор Го Чі Мінг заявив комуністичним польським журналістам, що приїхали до Ганою, що „шлях обраний і немає на ньому повороту". Го Чі Мінг заявив, що його країна нібн „не має вибору — мусить боротися аж до перемоги, бо в іншому випадку мусила б прийняти кайдани неволі". На нового мирового посередника зголосився муринський провідник д-р Мартін Лютер. Тому, що закон забороняє приватним американським громадянам переговорювати з чужими державами в імені ЗДА, то Кінг обмежує себе до розіслання всім заінтересованим лідерам у вільному й комуністичному світах наче б своє „вірую", що починається цитатом з його промови, коли він приймав нагороду Нобеля. Мартін Кінг твердить, що ані ЗДА, ані Північний В'єтнам чи комуністичні партизани не є „ворогами": „ворог є тільки один і є ним війна". Тому він, духовник, проповідує мир у В'єтнамі, не входячи в суть проблеми.

Генрі Кебот Ладж

Совєтська ракета знову збила один американський джет у В'єтнамі

Сайгон. — Один із чотирьох американських джетових військових літаків типу „Б-4 Скайговк" був поцілений в четвер 12 серпня ц. р. ракетою над Північним В'єтнамом. З інших літаків не бачили парашуту, тому припускають, що пілот згинув. Тим разом цей випадок стався за 50 миль на південь від столиці Північного В'єтнаму Ганою, довкола якого американська летунська розвідка ствердила була вінок ракетних платформ, то здогадуються, що до американського літака стріляно з пересувної платформи. Командант тихоокеанських збройних сил адмірал Грент Шарп заявив, що коли тільки ствердять пункти, в яких знаходяться ракетні позиції, вони будуть знищені, але водночас добавив, що ствердити пересувні і замасковані плятформи надзвичайно трудно. Це вже друга втрата американського джету, збитого з совєтських ракетних плятформ. Хоч американці знали про їх влаштовування, не бомбардували їх, щоб не провокувати совєтської реакції — тепер з тих плятформ совєтська залога збиває американські літаки, нищить машини і вбиває летунів. — На бойових фронтах у Південному В'єтнамі найбільше уваги все ще придається відтинкові біля місцевости Дукко, куди сильні колони південно-в'єтнамського й американського війська, підтримані нищільним вогнем літаків, прорвали облогу комуністів і принесли оборонцям відсіч. Однак в найближчій околиці Дукко все ще перебувають сильні загони партизанів.

„Союзівка" гоститиме цієї неділі футболістів УСК

Союзівка, Кергонксон. У найближчу неділю, 15-го серпня, гостями цієї оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах будуть змагуни футбольної дружини Українського Спортового Клюбу з Ню Йорку, яка в цьому році здобула чемпіонат і Чашу ЗДА у футболі. Згідно з інформаціями мгра Зенона Корчинського, голови УСК, із запрошення Екзекутиви УНС скористає та візьме участь у відвідинах Союзівки 12 змагунів цього Клюбу із своїми дружинами. В пополудневих годинах гості розгратимуть показові змагання із змагунами-футболістами „Союзівки".

зива. Після змагань, яким приглядалося в середу 14.373 глядачів, голова міжнародної Футбольної Ліги п. Вілліям Какс, вручив трофей капітанові „Польонії", переможцеві цьогорічного турніру.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ ПОЕТА О. ОЛЬЖИЧА В ЛІГАЙТОНІ

Лігайтон, Па. — На Оселі ім. О. Ольжича в цій місцевості відбудеться в суботу 14 серпня ц. р. вечір на пошану патрона Оселі українського націоналістичного діяча і поета О. Ольжича. У програмі була: доповідь — О. Ващенко; сольоспів — співачка Ганна Шерей; деклямація — артистка театру „Слова" О. Шуган Кириченко та виступи і рецитації дітей з Виховно-Відпочинкового Табору Оселі.

В НЮ ЙОРКУ ПОМЕР Д-Р ЛЕВ Р. ЛЕПКИЙ, СИН БОГДАНА ЛЕПКОГО

Ню Йорк. — В середу 11 серпня тут помер у шпиталі, після короткої і важкої недуги, д-р Лев Ростислав Лепкий, син відомого українського поета й літературознавця проф. Богдана Лепкого і братанок ред. Лева Лепкого. Покійний, народжений 11 серпня 1898 року, кінчав студії на політехніці в Ґданську (Данціґ) і здобув там докторат з хемії. Заупокійна панахида буде відправлена в п'ятницю 13 серпня ц. р. в 8-ій год. вечора в похоронному домі П. Яреми при Іст 188 Вебстер Евню на Бронксі, Ню Йорк, і похорон відбудеться в суботу 14 серпня о год. 9 ранку з української католицької церкви при Іст 1745, Вашингтон Евню на Бронксі, Н. Й., і на цвинтар св. Чарлза в Лонг Айленд, Н. Й. Покійний осиротив дружину Анну Марію та несту Софію Євгенію.

УСПІХ ІНЖЕНЕРА Р. БОРИСТЕНА-ТКАЧА

Сейлем, Масс. — За удосконалення моторів літаків, визначний українсько-американський інженер, Роман Бористен-Ткач одержав від фірми Дженерал Електрик спеціяльне відзначення. Він закінчив Вищу Торговельну Школу у Відні і здобув диплом доктора механічної інженерії в Інституті Технології в Штутґарті. По приїзді до ЗДА працював початково у Вортінґтон Компані та в СЕСО Стальовій Компанії в Ню Джерзі. Від 1956 року зайнятий в компанії Дженерал Електрик.

Часописи „Турботавн Стандард Дейлі", „Таймс" і „Сейлем Івнінґ Ньюз" помістили довші згадки з фотографіями про незвичайні успіхи д-ра Бористена-Ткача, підкреслюючи, що він народився в Україні.

НОВЕ ЧИСЛО „ВІСТЕЙ КОМБАТАНТА"

Ню Йорк. — Тут появилося чергове, 3 (19), число українського військового журналу „Вісті Комбатанта", що його видають головні управи ОбВУА та Братства кол. вояків 1 УД УНА. На зміст цього числа складаються статті Є. Шипайла, д-ра І. Рижія, І. І. Бабича-Домбровського, П. Мирного, ген. П. Шандрука, Олега Лисяка, мемуари М. Дем'янчука та М. Тарганіна, як також багата хроніка та інформація, бібліографія та інше. Окремий розділ присвячений військовим проблемам — будові підводних човнів, панцерної зброї тощо.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ПАРТІЙНЕ ОКО

Редактор „Радянської України" (часопис з 7 липня) у своєй передовиці на тему живив пише: „Добре зробили в біло куракинському колгоспі „Зарічча", Луганської області, де на період жнив на всі найвідповідальніші ділянки поставлено комуністів, створено сезонові партійні групи".

IX МРІЇ

Чому ви прагнете добре вчитися? — таке запитання поставили учням восьмої кляси харківської школи ч. 94.

Майже всі учні відповіли: „Щоб вступити в інститут".

Безперечно, це чудове прагнення, — каже кореспондент С. Дубанін („Молодь України" з 23 червня). Але дивуєшся: жаден з них не виявляє бажання стати за варстат, щоб прийти на зміну своїм батькам, які працюють токарями, слюсарями, шліфувальниками...

КАВУН „ТУМАН" І ДИНЯ „КОМСОМОЛКА"

У селі Ландратівка на Луганщині, — розповідає Ф. Божченко в „Радянській Україні" з 7 липня, — до зеленого плетива кабака прищепили кавун гатунку „туман" і диню „комсомолку". Що то за диво було!...

Кавун видався неймовірно великий і солодкий, а диня вийшла не лише медовою, а ще й збільшила вдвоє пришарок м'якуша.

ПІДГАНЯЮТЬ РУБЛЕМ

„Починаючи з 1964 року, майже на 200 підприємствах СССР, як експеримент, запроваджено нову систему преміювання робітників та інженерно-технічного персоналу, — пише в „коментарі дня" „Молодь України" з 10 липня. — Мета її — матеріяльно заінтересувати кожного робітника підприємства у високих плянах виробництва, у поліпшенні якости виробленої продукції, рентабельности".

Як ілюстрацію, часопис подає кам'яновугільну шахту ч. 9 — „Великомостівську" (Львівщина). Щоб збільшити видобуток, на цій шахті діють лише два показника — обсяг продукції в натурі, тобто кількість вугілля, яке вона повинна дати, і рівень нагромаджень.

РИБНІ СКАРБИ ДЕРЖАВІ

Рибалки колгоспу міста Вилкового над Дунаєм, — пише 9 липня з Одеси кореспондент „Радянської України", — виконали більше як півтора піврічних плянів вилову риби і дали державі 16 тисяч центнерів надплянової продукції — дунайського оселедця, білуги, осетра, ставриди, камбали.

ДІДІВСЬКИМ СПОСОБОМ

Полатати „спецівку" чи відремонтувати взуття — це справжня проблема для у Дніпропетровському, — робітників фабрики пресів розповідає І. Онищенко в часописі „Рабочая Газета" з 10 липня. — Невелику кімнату, завалену до стелі старими подертими „спецівками", ніяк не можна назвати майстернею. За малим столиком — дві жінки. Вони руками латають, шиють. З ранку до вечора сидять за цією працею.

Довго доводиться чекати, поки дійде черга до твоєї „спецівки". Тут же, на столі, як німий докір, уже кілька років стоїть поламана швацька машина.

ЦІЛЮЩІЇ НАПІЇ

В гарячих днях металюргійного заводу ім. Дзержинського (Дніпропетровське) замість питної води видають білково-вітамінний напій. Цей напій називається цілющим.

Дослід показав, — пише „Радянська Україна" з 7-го липня, — що він відновлює працездатність організму в літню спеку.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Єдність народу

Президент Джансон минулого понеділка перестеріг комуністів, щоб вони не рахували на розбіжності в американському громадянстві щодо політики Уряду у В'стнамі. Президент признав, що в кожній складній справі мусять бути різні думки та що він і в справі В'стнаму не вимагає повної однозгідности. Проте, він висловив переконання, що його політика у відношенні до В'стнаму знаходить зрозуміння і підтримку серед великої більшости народу.

Президент має повну рацію: в найширших масах американської нації, в усіх етнічних групах цієї країни та всіх верствах населення існує глибоке розуміння суті в'стнамського конфлікту. Кожний пересічний американський громадянин знає вже, що Америка виконує свій союзницький обов'язок у відношенні до малої і слабої країни, яку підступно напали і терором розкладають комуністичні загарбники. Той пересічний громадянин розуміє, що коли поступитися комуністам в одному місці, то це тільки підсилить їхні апетити і треба буде протиставлятися їм в іншому місці, у гіршій і труднішій ситуації.

Американці в масі є антикомуністами, більше ніж будь-який інший нарід. Вже нераз при різних нагодах зверталося увагу, що, наприклад, наймогутніші у світі вільні американські робітничі спілки є своєрідною фортецею проти міжнародного комунізму та найяскравішим запереченням большевицьких теревенів, що робітники всіх країн мають „єднатися" — під червоним прапором Маркса. Коли по різних університетських кемпусах та на площах і вулицях деяких великих американських міст відбувалися „протестаційні" демонстрації проти політики Уряду у В'стнамі, то найповажніші коментатори стверджували відразу, що це частинно успіх явних і засекречених комуністичних агітаторів, частинно неповажні дітвацькі вибрики, та що взагалі всі ті „відкриті листи" в газетах до Президента і демонстрації — це вираз думок мінімальної частинки народу, яка вміє тільки робити галас і штучно породжувати враження якогось „руху". Коли тільки Президент виявив твердість у своїй політиці, заповів вислання до Південного В'стнаму 50 000 додаткового війська та наказав збільшену рекрутацію — замовкли галасливі демонстранти. Коли все ж знайшлася ще група спантеличених юнаків, які свою прихильність до в'стнамських комуністів хотіли проявити бльокуванням доступу до Білого Дому, то єдиною правильною відповіддю на такий безвідповідальний вибрик була інтервенція поліції.

Очевидно, що — залишаючи на боці комуністів і „лівих" різної породи, — не всі погоджуються з політикою Уряду. Було б навіть дивно, коли б у 190-мільйоновій нації й у демократичній країні з правом вільної думки і слова — не було розбіжностей. Є вони навіть в самому Уряді! Але ці розбіжності не стосуються принципів, а тактики. В даному випадку нема різниць думок у тому, що Америка не може залишити на призволяще Південний В'стнам, вмити руки й відкликати відтіль свої війська. Зате є розбіжності — в якому об'ємі вести війну і як повестись, коли б Північний В'стнам зголосив готовість до переговорів. І тут знову існує єдність думки: компроміс не може бути фірткою, через яку комуністи „мирно" прийшли б там до влади.

Зернова криза в СССР

Якщо судити з повідомлень не лише чужоземних кореспондентів в СССР, але й також алярмів самої таки совєтської преси, зернова ситуація в Совєтському Союзі находиться в стані перманентної кризи. Немає ніяких виглядів на будь-яку поправу в цій ділянці: врожай зернових культур кожного року зменшується і совєтський уряд стоїть перед важкою до розв'язання проблемою, як і чим покрити все більший дефіцит у продукції зерна.

Не зважаючи на всі запевнення і першого секретаря ЦК КПСС Л. Брежнєва і прем'єра совєтського уряду А. Косиґіна, що перспективи цьогорічного врожаю задовільні, що населення СССР матиме що їсти, якщо не буде якоїсь більшої катастрофи ,спричиненої посухою чи несприятливою погодою, ситуація в продукції зерна в СССР не поправилася. Совєтський режим, вияснюючи в пресі причини кризи то дощами, то посухою, то іншими несприятливими умовами, започаткував ще перед жнивами, втративши всю надію на поліпшення ситуації з врожаєм, широко розгорнену акцію закупів пшениці і муки в капіталістичних країнах, зокрема в тих, що їх він нібито вже перегнав у сільськогосподарській продукції.

Найбільш переконливим свідченням про безвихідну зернову ситуацію в Совєтському Союзі може бути розмір цьогорічних совєтських торговельних трансакцій — закупів пшениці в різних країнах Заходу. Ще 20 липня Совєти підписали з Францією договір про закуп 280 000 000 бушелів пшениці для себе і для комуністичної Польщі. В середу 11 серпня канадійські урядові аґенції сповістили, що Совєти закупили в Канаді 214 000 000 бушелів пшениці і муки на суму 450 000 000 долярів двома наворотами, раз — минулого тижня 27 мільйонів бушелів, і тепер — цього тижня 187 мільйонів бушелів. Водночас із цим з Буенос Айресу повідомлено, що Арґентина погодилася продати Совєтському Союзові 40 400 000 бушелів пшениці на суму 54 мільйони долярів. Зраховуючи все це разом, Совєти закупили досі 534 000 000 бушелів пшениці, майже вдвічі більше як в 1963 році, коли СССР закупив 239 000 000 бушелів пшениці в Канаді. Уся закуплена пшениця має бути доставлена до Совєтського Союзу здебільша ще цього року, а частинно тільки до других жнив, значить, до липня 1966 року.

Велитенські цьогорічні закупи пшениці у Франції, Канаді й Арґентині доводять, що зернова ситуація в СССР цього року куди більш кризова, як минулими роками. Цілком завели такі пшеничні області, як Казахстан, Західня Сибір, Ростовська область та інші. Задовільного подекуди врожаю очікують тільки на Україні. В загальному замість передбачуваних семилітнім пляном 11 700 000-000 пудів зерна цього року сподіваються всього яких вісім до дев'ять більйонів пудів. Цьогорічного зернового дефіциту не вирівняють навіть закупи пшениці на Заході і тому теж СССР мусітиме шукати пшениці в інших країнах світу.

Посуха посухою, причиною неврожаїв може бути й несприятлива погода, але ж теперішня криза доводить у великій мірі також і господарську і політичну неспроможність комуністичного режиму, який нахвалявся і нахваляється рятувати людство своїми господарськими теоріями й експериментами.

Ярослав Курдидик

ЖЕНЕВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ І ДІЙСНІСТЬ

Кому потрібна безвиглядна роззброєнева конференція в Женеві, легко передбачити, не витрачаючи для цього будь-якого більшого зусилля. Вона потрібна одиноко тільки Совєтам, щоб із міжнародної женевської сцени проголошувати світові перманентні занудливі теревені про мир, якого основою мало б бути докорінне роззброєння із забороною і знищенням усіх збройних сил та інього виряду. Та, мабуть, глибоко в душі глузує з цієї теперішньої, 18-ої вже з черги роззброєневої сесії, сам головний актор цього спектаклю, Семйон Царапкін, який заявив, що можна вже на цій конференції „негайно" осягнути всі основні принципи роззброєння, коли „тільки" ЗДА залишуть В'стнам, Формозу, Окінаву, Европу і Панаму, себто зліквідують всі свої заморські бази. На просту мову перевівши, воно мало б виглядати так: Америка повинна роззброїтися і скапітулювати і тим самим широко відкрити большевикам двері до завоювання світу.

І тому якось неповажно звучить заява Аверелла Гармана, що Москва живо зацікавлена в тому, щоб у В'стнамі запанував мир. Москва напевно не заінтересована в тому, щоб Пейпінґ став володарем цілого азійського Півдня, але водночас Брежнєв заявив кілька днів тому, що „СССР не залишить В'стнаму для того, щоб американські імперіялісти закріпили там своє колоніяльне панування і дасть північним в'стнамським братам всю допомогу, якої вони тільки будуть потребувати". Це не пусті слова, бо за ними прийшли діла: Досі побудовано у Північному В'стнамі 17 пересувних, або постійних протилетунських ракетних плятформ, з яких 8 вже діють, а решта в гарячковому завершенні. Це теж сьогодні вже ніяка тайна, що большевики відправили коло 10 тисяч найрізнородніших своїх інструкторів, яких завдання вишколити в'стконґських комуністів в орудуванні найважчого калібру „базуками", наймодернішого типу мінометами та безвідштовховою артилерією. Останні звіти із щораз то дошкульніших наскоків, що їх переводять в'стконґські партизани, потверджують інформації розвідки про достави совєтської зброї. Важка зброя у комуністів у В'тнамі була минулого року рідкістю, а в цьому році вона стала буденщиною. Останнє знищення коло 2 мільйонів ґалонів пального для джетів, які оперували на короткому засягу, тобто діяли у границях В'стнаму, це останній доказ, що партизани, озброєні модерною зброєю, це сила, якої не можна легковажити.

Але, вертаючись до конференції роззброєння у Женеві, варто звернути увагу, що большевики таки заметушились тепер більше, як це робили раніше. Причиною цієї метушні стала заява президента Джансона про підсилення і розбудову мілітарної сили у Півд. В'стнамі. Большевики почули, що американці не засядуть при конференційним столі, з якого мав би вийти ще один капітуляційний Потсдам, чи Панмунджом. Американці почали формувати три нові дивізії, 7 самостійних бойових бригад, почалось покликування окремих резервістів до різних спец-відділів технічних частин, почалось „активізування" старих транспортових кораблів, нищильників, а навіть і літаконосців. Це все мусіло переконати Москву, що американці думають про діло. І тому у Вашинґтоні напевне знають дуже добре, що в СССР йдуть дуже приспішені воєнні приготування, як ось переводять там деякі поповнення, головно у спец-з'єднаннях, здержано всі літні відпустки в летунстві та пограничній охороні і т. п.

Всі атомові держави (ЗДА, СССР, Англія, Франція і Китай) менше заінтересовані у тому, що діється в Женеві, а більше у тому, що не лише вони самі, але й інші країни, навіть „невтральні" будуть заторкнені вислідом війни у В'стнамі. Бо у В'стнамі не йдеться навіть про те, що там може прийти до зудару між ЗДА і Комуністичним Китаєм, а проте, що це перша в історії війна на %100 політичного характеру і змісту. І хоч Америці накинено війну у В'стнамі, якої вона не хотіла, проте вона не може вирektися її, щоб не зустрінутися знову з тією самою проблемою, у ще грізнішому вигляді. І тому може не так Китай, як саме СССР заінтересований у тому, щоби сповільнювати ЗДА у їхній настанові щодо розправи з комунізмом. Тому й Совєти витягнули, запорошену, неповажну і безнадійну Женевську конференцію роззброєння.

Я ТАК ЯК БАЧУ...

Я так як бачу космонавта
В його земний прощальний
день.
Він обминає сині авта,
На Личаківський цвинтар
йде.

І вдарять сплески черешневі,
Де сплять під кам'яним
замком
Вогненне джерело —
Шашкевич
Та огненний вулкан —
Франко.

Земний уклін вам, хто
відстояв
Свій вік,
свій дім,
свій чесний хліб...
Не онімечили святої,
не спольщили, хоча й
могли б.

Ми ладні руки цілувати
Тому, хто у страшній порі
Зберіг для нас дзвінкі
Карпати
І мову голубу зберіг.

Пахуче форте, не піяно,
Її фортіссімо гряде....
На сповідь йдем до Маркіяна,
За нами космонавт прийде.

Іван ДРАЧ

Київ, 1964

„ОРТОДОКСИ" І „РЕВІЗІОНІСТИ"

Російський філософ українського роду Николай Бердяєв (його брат був членом Української Громади в Києві) — порівнював большевицький комунізм з релігійною доктриною. Він писав, що росіяни, позичивши політичні теорії із Західньої Европи, уживали їх не як розумові конструкції для пояснення дійсности, а як догмати віри. Політичні й наукові теорії підлягають критиці. Але в релігійні догмати треба вірувати і не висловлювати ніяких сумнівів. Хто сумнівається в правильності догматів віри, того звали в минулих століттях єретиком (по нашому — розкольником, ворохобником). Таких людей, бувало, карала панівна Церква смертю. Так сталося з чеським „єретиком" Яном Гусом у Констанці 1414 р. Московська Церква переслідувала й нищила своїх єретиків — „розкольників" тільки за те, що вони в церкві при молитві говорили двічі „алилуя", а не тричі, і коли хрестилися, то складали два пальці правої руки, а не три, як належало за правилами православної Церкви.

Цей вступ уважаю за необхідний, щоб показати, як близько стоїть своїм стилем теперішній „розкол" в світовому комуністичному русі до колишніх спорів і роздорів в релігійних організаціях (і не тільки в християнських). Деколи слухаю радіопередачі із Тирани, столиці комуністичної Альбанії. Уряд цієї маленької країни над Адріятиком у спорі між Москвою і Пекінґом став по стороні Китаю. Трудно пояснити причини, чому альбанські комуністи вибрали собі за старшого брата Китай, а не Москву. Натяк на причину дав відомий югославський комуністичний „єретик" Мілован Джілас. У своїй книжці „Розмови з Сталіним" (за цю книжку, видану у вільному світі, Тіто посадив Джіласа в тюрму) автор згадує, як у 1944 році в Москві Сталін і Молотов радили югославським комуністам „ковтнути" Альбанію. Тоді Тіто відмовився від цієї пропозиції. Але,— думають альбанські комуністи, — Москва може вдруге запропонувати югославцям „визволити" Альбанію способом поширання, і тоді настав би кінець „Альбанській Народній Республіці" . . .

Ставши вірним союзником комуністичного Китаю, альбанські комуністи опинилися в ролі пропаґаторів комуністичної правовірности в Европі. В різних мовах Европи вони переказують доказі китайських комуністів, ортодоксів „марксизму-ленінізму" проти „ревізіоністів", що мають свій центр у Москві. Альбанські радіо - передачі призначені не для широкої маси слухачів у різних країнах: бо кого із людей, що займаються спортом або джезом, може цікавити та чи інша цитата із писань Маркса, Енґельса або Леніна? Пропаґанда, що йде через радіо із Альбанії, має завдання „просвітити" комуністів Італії, Югославії, Німеччини, СССР, Франції — тощо —, показати їм, які відступники від комуністичної правовірности сидять у Москві і яку шкоду вони чинять для світової революції. В Альбанській пропаґанді немає критики суспільної політики компартій, що йдуть слідом за Москвою. Головна тема альбанських радіопередач — це війна і революція. І треба визнати, що ця пропаґанда з Тирани ведеться уміло, з знанням слабих місць теперішньої політики Москви.

Довго Москва, по традиції Леніна, вважала себе за найбільш революційну, єдину партію, що на 100 відсотків виконує заповіти „марксизму - Ленінізму". Це ж Ленін називав усіх, незгідних з ним, „ренеґатами". (Його книжка, що вийшла в 1921 році: „Пролетарська революція і ренеґат Каутський". Карло Каутський був приятелем Маркса й Енґельса і документально доводив у своїх працях, що Ленін ніякий „марксист", а виконавець традицій московських „народників", які вважали, що революційна меншість може збудувати соціялізм у кожній країні, незалежно від її господарського і культурного розвитку. Маркс уважав, що передумовою соціялістичної перебудови є розвинене капіталістичне господарство і організоване політично й професійно робітництво). Тепер китайські комуністи заявляють своє право на комуністичну правовірність і досить успішно відсувають Москву з передової лінії „ідеологічного фронту". Це видно з альбанських радіо-передач та з численних книг і брошур в різних мовах, що їх ширить китайська партія в цілому світі.

В своїй надії на велику війну, яка, мовляв, приведе до перемоги комуністичної революції в цілому світі, китайці можуть з успіхом цитувати слова Маркса, писані в 1854 році перед війною між Росією з одного боку та Туреччиною, Францією й Англією — з другого. Ось ці слова:

„Ми не повинні забувати, що в Европі є шоста держава, котра часами забезпечує своє панування над усіми п'ятьма так званими „великими" державами і примушує їх тремтіти, кожну зокрема. Ця велика держава — революція. Довго мовчазна і прихована, вона знов оживає через торговельну кризу і через недостачу харчування. Від Манчестеру до Риму, від Парижа до Варшави й Пешту — вона всюди приявна, підіймаючи свою голову і прокидаючись з дрімоти. Різноманітні ознаки її оживання, всюди, це видно в аґітації і неспокою, що охопили пролетарську клясу. Треба тільки сиґналу, і шоста й найбільша европейська держава виступить наперед, з блискучим панцером і мечем у руці, мов та Мінерва з голови Зевса. Цей сиґнал дасть неминула европейська війна, і тоді всі розрахунки щодо рівноваги сил будуть перекреслені з додатком нового елементу, повного сил і вічно молодого, який знівечить пляни старих европейських великодержав, як він це зробив від 1792 до 1800 років". (Ню Йорк Трибюн, 2-го лютого 1854 р.).

Китайські „фундаменталісти" та їх альбанські товариші мають у своїх руках силу подібних цитат із писань Маркса, Енґельса, Леніна, в яких висловлено надію на війну, як шлях до революції. Тому Пекінґ називає московських комуністів та інші компартії, що йдуть за ними, „ревізіоністами", „зрадниками революції" і навіть „наймитами американського капіталізму". Політика т. зв. коекзистенції, яку обстоював Хрущов, і яку продовжують його наслідники, не вкладається зокрема в теорію Леніна, який непохитно вірив, що війна між „комунізмом" і „капіталізмом" неминуча.

Але що робити практично в сучасних обставинах, коли великодержави мають атомову зброю? В Москві, щоб відбити китайську атаку, обвинувачення в зраді „марксизму -ленінізму", знаходять головне виправдання для своєї політики: мовляв, Ленін помер 1924 року, коли ніхто не уявляв собі, що будуть зроблені такі технічні винаходи (атомові бомби), якими можна винищити велику частину людства. В Москві кажуть, що: „Ленінізм — це не доґма, а теорія, котру треба пристосовувати до обставин життя, які вічно змінюються". Тому Кремль називає китайців „доґматиками". Ця відповідь дає зброю в руки „правовірних" китайців. Вони заявляють, що Пекінґ високо тримає „прапор марксизму - ленінізму", а „Москва зрадила цей прапор, пішла шляхом ревізіонізму" — відступництва.

За цими теоріями криються реальні інтереси: Пекінґ хотів би, щоб за В'стнам почалася велика війна між СССР і ЗДА. В Москві розуміють, до чого довела б така війна, і не хочуть слухати китайських порад.

Viator

ДО НЕБЕСНИХ ВИСОТ

...„Жниво таке велике, а женців так мало..."

Слова ці чуємо і щораз то частіше повторюють їх наші Владики і священники, які найкраще знають і відчувають великий брак духовних покликань. В таких обставинах свою вимову має факт, як то дитина ніяк не хотіла йти на навчання до парохіяльної школи, їй не подобалися сестри-учительки, аж за послідовною спонукою родичів покінчила не лише початкову, але й середню парохіяльну школу та, що більше, сьогодні сповняється перша річниця її вступлення до Згромадження Сестер Місіонарок в Стемфорді.

Початкові кроки.

Подія трапилася в одній українській родині, якій Бог послав лише одну дочку — одиначку. На п'ятому році життя їхньої доні, родичі записали її до садка американської парохіяльної школи. Зрозуміла річ, що вчительками в парохіяльних школах є переважно сестри-монахині. Маленька доня, перебувши в садку один день, заявила своїм родичам: „Я більше там не піду!. Я не люблю тієї сестри в чорнім одягу". Не допомогли ніякі толки, переконування й заохоти. Дитина не хотіла йти до садочку, де була „сестра в чорнім одягу".

Нічого іншого не залишалося родичам, як силою витягнути дитину з-під ліжка і запровадити до садка та попросити Сестру, щоби вона її не спускала з ока. Минуло кілька днів і дитина полюбила дитяче товариство та почала цінити й поважати сестру - учительку. А вже по кількох тижнях ще вчасно до означеної години дитина спішила до школи.

По закінченні дитячого садка, родичі записали свою одиначку Тетяну до першої кляси тієї самої школи. Там вона рік за роком перейшла аж до 8-ої кляси. Бувало, йде Тетяна зі своїми родичами до міста, а напроти них надійдуть її Сестри. „Тихо, не говоріть нічого" — казала Тетяна, — „ось ідуть мої монахині. Оця висока вчить мене релігії. Я її дуже люблю. Вони всі хоч і строгі, але добрі".

Тим часом у цій місцевості зібрався більший гурт новоприбулих іміґрантів. Між ними найшовся й душпастир. Громада рішила побудувати свою власну церковцю. Постала нова парохія. Згодом виринула потреба зібрати дітей в гурт та комусь ними занятись, хочби в часі літніх вакацій.

В цій справі прийшли з допомогою новій парохії Сестри Місіонарки зі Стемфорду. Таким чином започатковано майже щорічні вакаційні курси, які також відбулися і цього року. Сестри Місіонарки своїм лагідним і благородним підходом кожночасно вміють з'єднати молоденькі серця та невинні душі дітей, навчаючи їх релігії, української мови, пісні і танку.

Найбільше захоплення нашими сестрами - учительками виявила Тетяна. Вона, бувши на 5 році початкової школи і на закінчення курсу, попала в розпач невимовного жалю за Сестрами. Вона хотіла вже тоді, враз зі Сестрами від'їхати до Стемфорду. Одначе, дійсність казала їй докінчити початкову школу на місці. Щойно з переходом до середньої школи, Тетяна з незвичайною ласкавістю просила батьків записати її до Дівочої Академії Покрови Матері Божої в Стемфорді. За її прикладом пішла ще одна учениця.

Після першого року навчання цих двох дівчаток вдалося спрямувати до Академії ще 4 учениці. Здавалося тоді, що чимало родин захопилося бажанням післати своїх доньок туди до школи. Чейже Академія в Стемфорді, як теж Академія у Філядельфії, богато дечого дають зі своєї навчальної програми, чого публічні школи для українських дітей дати не можуть. Передовсім релегійно - моральне виховання, українська мова, українські вишивки і ще декілька практичних предметів. Але це був лише солом'яний вогник. Однаково сильна у батьків і дітей погоня за професійною кар'єрою і принада гроша затемнила образ Сестер Місіонарок.

На початку червня 1964 року, Тетяна закінчила Академію і одержала диплом. Щирі сльози радости лились з її блакитних, замріяних очей і вона перед своїми шкільними товаришками заєдно повторяла: „Я не можу повірити, що я вже закінчила Академію". Коли ж повернула до своїх родичів на вакації, таки першого дня заявила їм, що піде на один місяць до праці: безінтересовно помагати немічним людям в домі старців св. Йосифа.

А відтак? — питали батьки. „В половині серпня відійду назад до Стемфорду. Чим більше пізнавала я оцей світ, світ матеріяльний, тим сильніше в моїй душі кристалізувався задум, що все моє призначення сягає понад дочасні й скороминаючі земські добра. Я не можу здержати свого лету до небесних висот. Я постановила посвятитися духовному станові й служити Бо-

(закінчення на стор. 3-ій)

Алла Коссовська

ЦІНА ДУШІ

(Оповідання)

(1)

Віра поспішала. Хотілося мати більше часу, щоб оглянути виставку у Вашингтон-сквері, а часу після роботи залишалося небагато.

Сьогодні якраз Віра має вільний вечір, бо чоловік прийде пізно, вечерю зроблено завчасно, і вона може дозволити собі таку розкіш, як відвідини виставки образів під відкритим небом.

Коли видавалися такі вечори, як сьогодні, Віра почувала себе щасливою.

— У житті є дві речі, — казала вона, — дві прекрасні речі, для яких варто жити: любов і воля. На превеликий жаль, ці дві речі несумісні, бо коли є любов — немає волі!

Віра знала любов. Довголітнє подружжя було таке ж щасливе тепер, як і замолоду.

І, не зважаючи на те, вільний, абсолютно вільний від усіх домашніх обов'язків, вечір, викликав у ній безтурботну радість. Вона почувала себе молоденькою дівчиною, наче помолодшала на два десятки років.

Наспівуючи щось веселе, відбила в фабриці картку і вийшла на вулицю.

Гарячий червневий день помалу охолоняв. Вулиця гомоніла тим веселим гомоном, який можна чути лише по роботі, коли люди відпружують нерви і починають жити для себе. Сміялися дівчата, перегукувалися робітники, пахло чимсь смачним, а з сусіднього скверу зривалися зграї голубів і, лопочучи крилами, танули в синьому просторі неба.

Знехтувавши послугами підземки (просто злочин лізти під землю в такий чудовий вечір!), Віра, звично орієнтуючись в метушні великої площі, перейшла її по діяґоналі і рушила просто, бездумно й радісно, почуваючи себе сильною і здоровою, забувши втому і біль в руках від восьмигодинної гарячкової праці.

Від дерев Вашингтон-скверу уже повівав вечірній вітерець.

Віра почала оглядати виставки, намагаючись додержуватись пляну, не розпорошувати уваги, не звертати в бічні вулиці. Але куди там! Як можна було втриматися, коли саме з бічної вулиці на неї раптом глянули такі чудесні, яскраві фарби! І Віра збочила, а там з-за рогу праворуч замайорили довгі ряди образів і . . . де дівся той плян?

Почала блукати в людському потоці, що безупинно плив пішоходами Ґреніч Віледжу.

Боже, як тут цікаво! Ось чудові акварелі, кілька разів відзначені, про що свідчать кольорові стрічки, наколоті на клаптику картону. Ось квіти, такої свіжости, що хочеться їх понюхати.

Але було досить і мазанини, абстрактних і просто потворних образів. Кохаючись у яскравих фарбах, Віра ненавиділа брудні полотна з невиразними плямами замість дерев, квітів, людей . . . Їй здавалося, що автори цих творів вважають усіх за дурнів і підсовують свої „модерні" речі, приховуючи за ними свою бездарність.

Віра не розумілася на малярстві, але любила все гарне, свіже, як в образах, в скульптурі, в музиці, так і в житті. Вона могла годинами простоювати перед полотнами старих майстрів і могла милуватися вродливою жінкою, як витвором мистецтва. Щорічні квітярські виставки в Колізеї були для Віри справжнім святом, а цвітіння японських вишень у Ботанічному саду вона зустрічала, як чудо, як колись, у далекому дитинстві, зустрічала підчас Великодної заутрені перше „Христос Воскрес".

Починало сутеніти, коли, втомлена довгими мандрами, Віра, в котрий уже раз вирішила пройтися „востаннє" вздовж вулиці, на якій опинилася.

Людей помітно меншало. Вже деякі малярі знімали свої образи із стендів, згортали і укладали в авта. Втомленими очима блукала Віра по рядах образів, розвішаних на сірій стіні будинку з колюмнами.

І раптом її зір натрапив на щось, що примусило його засвітитися спочатку зацікавленням, а далі — захопленням. Це була голова людини, виконана на папері чорним олівцем. Мабуть, це був монах, бо темний каптур покривав його голову і частину чола. Його обличчя було осяяне якимось дивним внутрішнім світлом, а в ясних очах відбивалося таке несамовите захоплення, така, межуюча з мукою, радість, що у Віри з подиву навіть уста розтулилися.

Скільки стояла Віра перед портретом, вона й сама не знала. Стояла б ще, але чиясь рука, досить безцеремонно, з-перед самого її обличчя, зняла портрет з мотузка, на якому він висів, і кудись забрала. Дивне видовище зникло. Віра прижмурила очі, щоб закріпити в них чудесний образ, повернулась і поволі пішла геть.

(Далі буде)

ДО НЕБЕСНИХ ВИСОТ

(Закінчення із сто. 2-ої)

гові. Я переконана, що Ви Мамо — Тату в повні мене розумієте!".

По тих словах спокійно підійшла до своїх родичів і подала до підписання аплікацію на вступлення до монастиря. На деякий час появилася в неї констернація та нервова непевність. Коли ж батьки підписали аплікацію, то у її природі наступила наглядна перемін а. Личко Тетяни прибрало свіжу і життєрадісну краску. До неї неначе вступив новий дух. В її очах відзеркалювалася безмежна радість. Батько, складаючи до первісного вигляду документ, подав його своїй одиночці з запевненням: Оцим потверджуємо не лише нашу згоду, але враз із цим благословимо Тебе, нашу єдину, на нову дорогу твого життя.

Благословенна Будь!

Деня 15-го серпня 1965 року був надзвичайно гарний: Вже раннім ранком усміхалася до землі сина блакить неба. Тут і там спровола пересувались білі хмаринки і вони віщували погідний теплий день. Золоте сонце, вирвавшись понад верхів'я дерев, уносило до дому батьків Тетяни ярке світло. Воно не довго пересувалось по стіні та почало падати на ліжко Тетяни, пестило її усміхнене личко та скрилося за кришею сусідньої хати. Батько, вставши раненько, збирався йти до церкви, щоби занести перед престіл Господній свої благальні мольби за добрі гадки своєї доні.

Нараз почувся голос з пробудження: Тату, Тату! Цієї ночі приснився мені прегарний сон, моя мрія. Мені снилося, ща я була святочно вбрана і готовилася в далеку дорогу. Ніхто мене не супроваджав. Їхала я залізницею і нежданно найшлася у знанім мені городі незвичайних пестрих квітів. Перейшовши самітно по цім городі, я побачила, що хтось йде мені назустріч. Я запримітила одну, другу, а там і більше постатей, що зближались до мене з простягненими руками. І я ані на хвилину не жахнулась їх появи, я якнайскорше прямувала до них. Моє єство відчувало, що я найшлася у вимріянім для себе оточенні. Одна із перших постатей, що була найвища ростом, привітала мене, а притуливши до себе сказала лагідними і теплими словами: Дитино! Всемогучий Бог посилає тебе нам, щоб і ти світила своїм добрим ред збайдужілого до Божих ласк людства. Гляди! Ось тут буде твоя церква, твій дім. Тут продовжуватимеш своє трудолюбиве життя на славу Божу і усіх тих душ, що не тратять віри у вічне спасення. Ох, як сильно я бажала б собі, щоб цей сон справдився!

А тепер підемо до церкви. Сьогодні свято Успення Пречистої Діви Марії і в намірені нашої родини відправиться Служба Божа".

До години першої сполудня Тетяна трудилася ще в домі своїх батьків. Прасувала, складала і пакувала свої речі. Речі всі нові, переважно темного кольору, що їх вона дістала від своїх родичів, як виправу перед вступленням до монастиря Сестер Місіонарок у Стемфорді. Батько, хоч як важко було йому на серці, то все ж таки хотів своїй доні помогти при пакуванні.

Доню — питався він, — чи і цю блюзу також запакувати?

Що тобі! Ти хіба не знаєш, що все те, що я дотепер уживала чи носила, все воно лишається у вас. З моїх шкільних одягів я беру лише один плащ і одну одинокую суконку.

Так все остало там, де воно лежало. Навіть заощаджені гроші залишила у торбині.

Тетяна взяла щонайважніше за словами св. Євангелія: взяла свій хрест і вступила, як новичка у сліди своїх посередниць Сестер Місіонарок.

В приписаному часі Тетяна одержала перше свячення та нове облечення, прийнявши черне імʼя Сестри Иоанни.

Сестра Иоанна при кожній зустрічі з родичами на терені монастиря, як і у своїх листах завжди повторяє: Я рада і щаслива та безмежно вдоволена, що Всевишній Господь надхнув Вас вирозумінням позволити мені піти за покликом моєї душі. Я постійно молюся за те, щоби Всемогучий Бог наділив Своєю ласкою сучасні українські покоління у вільному світі та щоби й вони хотіли нести жертву на славу Божу й на добро українського поневоленого народу.

Виллиментик 1. 8. 1965.

М. Я.

● У столиці Португалії Лісбоні проголосять в цьому тижні присуд проти 31 студентів, що їх судять за „протидержавну діяльність". Оборона представила 448 свідків на доказ, що ті студенти не мали нічого спільного з комуністами та добре вчилися.

ЛІГАЙТОН, ПА.

ЛІТО В ТАБОРІ НА ОСЕЛІ ІМ. ОЛЬЖИЧА

Коли наближаєтеся до містечка Лігайтону, на вас ділає гарне почуття відпружености, свіжости та бажаного відпочинку після задушливого великого міста.

Саме містечко невелике та околиця мальовнича. Дуже близько від містечка розложена між горами і долинами, находиться вже добре знана українській публіці оселя ім. Ольжича. Скільки тут краси і простору, годі описати. Це треба в дійсності приїхати туди самому, щоб на власні очі подивляти чудові відтинки неба, сонця, зелено-синіх гір, а вночі засипані зорями небесні простори. Кожний тут почувається складовою частиною розкішної природи.

Вже при вʼїзді на оселю видно, як лопочуть в вітрі два високо піднесені прапори, український і американський. Це таборові діти підтягають їх кожний день рано при співі „Ще не вмерла Україна", а увечері при молитві їх стягають.

Табір української дітвори на оселі, це можливо найважніша клітина нашого організованого життя, яке тут відбувається. Тут з'їжджаються діти з різних сторін Америки. Є тут діти з Філядельфії, Шикаґо, Ню Йорку, Ірвінґтону, Балтімору, Клівленду і багатьох інших місцевостей. Тут вони проводять свої літні вакації під досвідченим проводом опікунів. Тих кілька літніх тижнів, проведених на свіжому повітрі, гартують дитину фізично і зберігають її духову приналежність до українського народу. Це останнє найважніше і найтрудніше завдання виховників, яким приходиться щораз тяжче боротися за збереження української душі дитини на чужині.

Боремося ми за неї в Рідних Школах, на літніх таборах, на Курсах Українознавства і в різних молодечих організаціях — всюди, де і як можна.

Батьки, лишаючи дитину на таборі, висловлюють бажання, щоб дитина говорила українською мовою. Відомо з практики, що дитина, як говорить вдома по українськи цілий рік, говоритиме так і в таборі, якщо ж ні, годі вимагати, щоб за два тижні дитина навчилася по українськи, де всі її розуміють і по англійськи. Все ж таки, перебуваючи на оселі, дитина навчиться співати, танцювати і молитися по українськи, що також буде для неї важним і новим здобутком.

Кожний, хто тут був, знає, що день тут починається рано о год. 7.30 — На звук свистка починається вставання, руханка, миття і впоряд до молитви. Потім вислухання наказу дня, себто програми, що мається робити цілий день. Год. 9-та — сніданок. Це перше їдження дня доволі велике на скількість і багате на відживчі складники. Воно складається з помаранчевого чи іншого соку, кукурудзяних чи рижових платків з молоком, час від часу яєшні і хліба з маслом. Всього дається кожній дитині досхочу. По сніданку діти вертаються до табору і його впорядковують. Десь коло год. 10.30 ідуть на прохід, гутірку чи яку гру аж до обіду.

Год. 12.30 обід. Тут треба зазначити, що перед кожним їдженням діти мусять мити руки і, сідаючи до столу, всі спільно перехреститися. Всі страви для дітей виготовляє досвідчена в тій галузі пані О. Зуляк, яка намагається, щоб вони були різноманітні, смачні і поживні. По обіді діти обов'язково відпочивають на своїх ліжках одну годину. Це т. зв. пообідня тиша, після якої, як гарний день, купаються всі діти в новозбудованому за всіма модерними правилами басейні. Старші й середні діти скачуть і пливають, а малі купаються в другому меншому басейні для них збудованому. Час купелі й плавання належить до найбільш присмних і веселих моментів для всіх дітей. На знак свистка бунчужного діти покидають воду і спішать до таборів передягнутися та піти на підвечірок. Саме тоді діти мають великий апетит і їдять, як ніколи. Так підкріпившись, ідуть на прогульку, або вчаться українських танків, чи займаються спортом. Так до години сьомої тридцять, коли приходить вечеря. По вечері година співу і підготовки до суботньої ватри. Година 9-та зворушлива вічірня молитва, яка пливе з молодих грудей ген далеко в небеса до нашого Творця, щоб „поглянув на нашу рідну землю і вислухав наших благань". При команді „Розхід" лунає грімке „Слава" і діти втомлені й веселі укладаються до сну. Врешті нічна тиша... Щераз виховники переходять кімнати, бо може хтось не накрився, може хтось почувається зле, все мусить бути полагоджене.

Коли затихне все і цілий табір спить блаженним сном, ще довго видніє світло у вікні командантки табору, доброї мами своїх трьох хлопчиків, як також невтомної опікунки дівочого табору. Це пані Надія Зінкевич пише і укладає плян на слідуючий день та переглядає виховні матеріяли. Хлоп'ячий табір, керований цього року досвідченим спортовцем п. Любомиром Кузиком, Шикаґо, який набував свої спортові вмілості в КЛК і виховувався в молодості в спортовому товаристві „Сокіл Батько" у Львові. Він втримує в хлоп'ячому таборі дисципліну.

Так приблизно виглядають будні в таборі та вони змінюються в суботу і неділю, коли приїжджає багато родичів до дітей. Діти тоді дещо свобідніші від таборових занять і мають змогу бувати на концертах чи святах, які відбуваються на оселі. Наприклад в неділю 18-го липня відбулося на оселі свято „Дня поневолених націй" де діти мали змогу бачити це свято та послухати концерту. Найкращою точкою концерту був виступ наших бандуристів, які завжди і всюди є неперевершені. Щаслива думка команданта табору, щоб запросити бандуристів заспівати дітям окремо коло табору, була зреалізована. Після вечері, наші славні носії української музичної культури, панове Іван Іващко, Володимир Юркевич і проф. Роман Левицький, взявши бандури в руки пішли до нашого табору. Діти відповідно засіли півколесом на траві й наші співучі козаки заграли їм кілька народніх та стрілецьких пісень. Був гарний погідний захід сонця, над дітворою повівали злегка вивішені прапори. Довкруги були тихо, тихо... тільки чудові звуки бандур і голосів переливалися з веселими усмішками бандуристів. Ми вам вдячні, наші співучі приятелі, за тих дійсно кілька гарних хвилин присвячених з доброї волі для нашої дітвори. Вони напевно пам'ятатимуть ваш концерт, як один з найкращих моментів проведених на таборі. Дякуємо також проф. Романові Левицькому, що попояснив дітям, що це таке бандура і її значення для українського народу.

В плянах для розвитку праці є намічені спортові змагання дітей і молоді, до яких ведеться відповідню підготовку.

Дні минають виповнені працею, забавою та розвагою. В кінці тижня відвідує табір референт молоді з рамени Золотого Хреста пані проф. Оксана Ґенґало. Вона, приятелька української дітвори, приїжджає сюди, щоб вислухати і розв'язати всі проблеми та подати вказівки на слідуючий тиждень. Табір має ще багато більше приятелів, як пан інж. Чаповський — голова оселі, завжди усміхнений і уважливий до всіх наших потреб, пан Михалевський зі своїм незаступленим фотоапаратом, пан Степан Селешко, що ніколи не відмовляється від ніякої праці й цілий ряд добрих інших людей, які стараються, щоб табір в цілості надав радости й надій на цім клаптику землі імени великого сина нашої Батьківщини Олега Ольжича.

Лігайтон 23-го липня -965 р.

Валентина Мушинська.

НОВІ КНИЖКИ

Dmytryshyn Basil. USSR; A CONCISE HISTORY. New York, Charles Scribner's Sons, 1965, 620 p. Illus., maps, ports.

Проф. Василь Дмитришин відомий ще з 1956 р., коли то він видав свою першу наукову англомовну працю: Москва й Україна, 1918-1953. Уродженець Західньої України, в 1951 р. закінчив Університет в Арканзо а в 1955 р. Каліфорнійський Барклі - Університет, — докторатом. Був дослідчим працівником Університетів в Каліфорнії та Колюмбії в Ню Йорку, від 1956 р. є професором Портлендського Стейтового Коледжу, а в 1964-65 роках був професором (візітінг проф.) в Іллинойськім Університеті.

Він готовить свою чергову працю „Джерела до російської історії".

Нова проця проф. д-ра В. Дмитришина „СССР - коротка історія" — є, мабуть, першою цього рода працею, написаною українцем. Автор мав на меті дати студентам короткий але точний історичний перебіг історії повстання та розвитку СССР, який, як він сам твердить, деякі називають слушно тюрмою народів чи концентраційним табором. Крім мап, ілюстрацій та бібліографії, в якій є згадані англомовні праці про Україну: Адамса, Амстронґа, Вориса, Дмитришина, Решетаря й інших та ряд періодичних видань включно з Українським Квартальником, але без Бюлетеню УККА, Юкреніен Ревю з Лондону та АБН-Коресподенц з Мюнхену.

Праця Дмитришина ділиться на десять частин: вступ, березнева революція 1917 р., большевицька революція, (де заторкнено й національне питання), громадська війна, роки НЕПу, 30-ті роки, індустріялізація, роки другої світової війни, десталінізація 50-их років, космічні 60-роки та в додатку 13 документів, серед яких стрічаємо й перепис населення з 1959 р., де українців нараховується 37.253.000 на 208.826.000 всього населення СССР. Подається там список членів Політбюра за 1919 - 1952 роки, членів Президіюму СССР за 1952 - 1964 роки, біографічні дані про визначних совєтських чиновників, навіть таких зліквідованих, як маршал Тухачевський, список партійних конґресів КПБ за роки 1898 - 1961, статут комуністичного інтернаціоналу опублікованого в 1928 р., конституцію СССР за текстом 1960 р., статут комуністичної партії СССР з 1961 р., договір про ненапад між Німеччиною та СССР з 23-го серпня 1939 р., резолюцію про викинення Тіта з Комінтерну 1948 р., Хрущовську промову з 1956 р., програму КП СССР з 1961 р., та совєтське насвітлення китайського непорозуміння з 1964 року.

Автор не поминув нагоди згадати про Україну, про гол. отамана Симона Петлюру та його змаг за незалежність України. На стор 105-ій наводить, що означала б втрата України для СССР, втрата 72% вугілля, 75% залізної руди, 68% чавуну, 25% магнезії, 35% продукції льокомотив, 35% млинів, та 80% цукроварень.

Автор показує великі втрати України під час того змагу, де встоятись не було сили, та на стор. 53 - 54 є подана діяльність Української Центральної Ради від автономії до самостійности з її Універсалами, участь України в переговорах в Берестю Литовськім та визнання її незалежности совєтами й підписання миру з Центральними Державами в 1918 р. Не поминено опису України під совєтами за колективізації, під час великого голоду, індустріялізації, чисток, тощо. Згадано і про становище в Україні під час другої світової війни, включаючи УПА, зокрема повстання організоване Тарасом Бульбою. Після другої світової війни в СССР навернено до великоросійських традицій в Україні, русифікації та культурно економічної жорстокої експльоатації.

Праця має багато цікавого матеріялу та знимок, яких ніде інде не можна знайти, і це робить її оригінальною та цінною, при дослідах історії СССР та сходу Европи. Слід побажати авторові успіхів у написанню його заплянованої праці „Джерера російської історії".

Д-р Ол. Соколишин
старший бібліотекар

СЛОВТСБУРҐ, Н. Й.

ВЕЛИЧАВИЙ УСПЕНСЬКИЙ ВІДПУСТ

Місяць серпень на рідних наших землях був знаний із численних Марійських відпустів. Вже на початку серпня прочани із усіх усюдів спішили до відпустових місць. Ішли цілими процесіями, із церковними хоругвами під проводом своїх священиків, і прекрасна українська церковна пісня неслася лугами та ланами. Приходили прочани на відпусти, щоб у спіп Пречистої Богородиці й Небесної Заступниці виблагати для себе, своєї родини й всього рідного народу кращої долі.

Туга за цими Марійськими відпустами залишилася в серцях нашого народу, і він її приніс на землю Вашингтона. Сестри Василіянки та Сестри Служебниці пішли слідами рідної землі та подбали про те, щоб в церквах при їхніх монастирях могли відбуватися Марійські відпусти. В Сестер Служебниць в Словтсбурґу відпуст відбувається в день Успіння Пречистої або недалеко від цього дня.

На цей відпуст кожного року прибуває щораз більше нашого народу й обитель Академії св. Марії наповняється масами прочан, що приїжджають із далеких околиць, цілими громадами зі своїми священиками та процесіями із хрестами та хоругвами. Словтсбурґ лежить серед чудової гірської околиці. Вона навіває на душу багато рідного.

І цього року в день Успіння Пречистої у Словтсбурґу всідбудеться величавий відпуст. Вже в суботу 14-го серпня о год. 8.30 вечора відбудеться процесія до Ґроти Божої Матері при світлі горіючих лямпад-свічок. Там відправиться Молебень до Пречистої, прочани будуть мати змогу приступати до св. сповіді. В неділю 15-го серпня від 6-ої год. вранці будуть відправлятися Служби Божі і в цьому дні участь в Успенському відпусті візьме Владика Йосиф Шмондюк, в асисті якого в пополудневих годинах відбудеться посвячення цвітів та води у стіп Пречистої, Якої пам'ятник стоїть на скалі, і з-під стіп його струмочком витікає вода.

Віримо, що там усі зустрінемося, щоб спільно й гаряче виблагати в нашої Небесної Заступниці скорочення мук нашого народу, щоб спали з нього ненависницькі московські кайдани, щоб ми могли вільно повернутися на рідну землю і там прославляти нашу Небесну Царицю за Її опіку над нашим народом.

(пяк)

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

З НАШИХ БУДНІВ

„ЮВІЛЯТКА"

Заторкнену тут проблему підніс, мені здається, вперше такий поважний журнал, як „Лис Микита", який в числі за травень ц. р. писав, що з уваги на посилення ювілейного руху впродовж останніх років, українські ювіляти в екзилі повнні б створити свою власну „юнію", або щось на зразок землятцва, — як це вже зробили, скажемо, гуцули, станіслав'яни чи теребовельці.

А я пішов би ще далі і тому заявляю, що найвища пора, щоб наші рідні ювіляти придбали собі, коли не в цьому, то в наступному році, свою власну вакаційну оселю, свій шматок Ювілейної України на вільній американській землі, коротше — свою „Ювілятку".

Беручи до уваги правдоподібність, що до започаткованої праці приєднається теж і наша Канада, така оселя повинна б бути розташована на пограниччі ЗДА і Канади, скажемо, десь коло Боффало. З огляду на близькість канадійської границі ідеальним місцем під оселю були б луги і чагарники дітройтської „Діброви", біда лише з комарами, яких там страшенна тьма! А прикро було б колись читати в аналах еміґрації, що, мовляв, були - жили ювіляти і комарі їх з'їли!

Думаю, що ця перша оселя для ювілятів повинна бути зорганізована на взір пластового чи сумівського табору, з підтабором для ювіляток, яких, звичайно, буде менше ніж ювілятів, бо красне жіноцтво не рветься до святкування ювілеїв чи річниць, щоб не зрадити секретів свого віку. 75-ліття достойної Бабці - Чайковської з Філядельфії чи ювілей голови СУА, п-і Олени Лотоцької, це випадки радше вийняткового порядку.

Табір для ювілятів(-ок) повинен би поділятись на: а) відпочинковий, і б) вишкільний. До відпочинкового будуть записуватись щасливці, які вже мають той хрест, тобто ювілей за собою, і їм належиться з цього приводу заслужений відпочинок. Натомість кандидати(-ки) на ювілятів мусять записуватись до вишкільного табору, в якому перейдуть основний перевишкіл - підготову до важких, а відповідальних завдань, які ждуть їх у майбутньому. В програму вишколу будуть включені різні руханкові вправи чи то пак фізкультура, біг навпростець і з перешкодами — з одного бенкету на другий. Або штуки йоґів: як вислухати під час бенкету 38 промов і не заснути. Або: як з'їсти герству, мов підошва, ювілейну печеню і не дістати скруту кишок... І тому подібне.

Можна б теж зорганізувати окремий водний табір для ювілятів, що плавають ціле своє життя, які були на возі і під возом і завжди щасливо виплинуть на якійсь мілині, як не в Канаді то в Австралії, щоб відсвяткувати ще один свій ювілей.

Тому, що життя на „Ювілятці", як і в кожному порядному таборі, буде починатися щодня піднесенням національних прапорів і відспіванням „Гимну Ювілята", автор цих рядків потрудився трохи і вже придумав першу строфу такого гимну (співати на нуту: „Ми, українські партизани"):

„Ми, українські ювіляти
Краса народу, маків цвіт!
Гей, нуте ж, браття, нам співати
„Многая Літа! Многих Літ!"

І К Е Р

✝

Ділимося з Рідними, Приятелями і Знайомими сумною вісткою, що в середу 11-го серпня 1965 р. після тяжкої недуги упокоївся в Бозі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, Найдорожчий МУЖ, БРАТ і БРАТАНОК

бл. п. д-р Лев Ростислав ЛЕПКИЙ

уроджений 10-го березня 1898 р. в Бережанах, Україна

ПАНАХИДА відправиться в п'ятницю, 13-го серпня, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми при Е. 188 вул. і Webster Avenue, Bronx, N. Y.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 14-го серпня 1965 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Марії Покрови при 1745 Washington Ave., Bronx, N. Y. Після цього Тлінні Останки Покійного будуть перевезені на цвинтар St. Charls Cemetery на Long Island, N. Y.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

АННА МАРІЯ — жінка
СОФІЯ ЄВГЕНІЯ — сестра
ЛЕВ — стрийко

Зустріч молоді з громадянством Сан Франсіско, Каліф.

Одною з чергових подій в житті громади Сан Франсіско та Бей Ерії була зустріч молоді з громадянством.

Вечір-зустріч організовані були Відділом УКК і групою Молоді Української Національности (МУН) у Сан Франсіско та Бей Ерії. Відбувся він з нагоди закінчення шкільного року та успішного завершення тут курсів історії України в приміщенні Церковно - Народнього Дому вечором 10-го липня.

Вечір відкрив голова Відділу УКК п. Александер Лисько, привітав присутніх отців, молодь і громадянство. Він прочитав доповідь про стан українського життя на рідних землях і потребу зберегти незвихненими українські традиції та ідеали на чужині. В цій функції він бачить особливу ролю молоді, яка може перебороти легко всі наші розбіжності та одночасно краще розуміти зовнішній світ і промовляти до нього, бо ж у ньому вона виховується.

Першою своєрідною атракцією для громадянства від молоді був виступ - промова керівника Відділу МУН, студента місцевого коледжу, п. Федора Жеребинського. Він подав цілі МУН в Сан Франсіско та Бей Ерії, звіт праці Відділу за останнього півроку, та головні завдання на майбутнє. Він підчеркнув плянований великий фестиваль українського танку та пісні, курси української мови, і посилене гуртування української молоді на осінь цього року. Він подякував п. Лиськові, Е. Черепенкові, опікунові Відділу МУН, та громадянству за допомогу в організації молоді та ведення курсів української історії. З признанням висловився він також про „Свободу", „Новий Шлях" та інші журнали, зокрема „Самостійну Україну", які, друкуючи вістки про працю молоді в Сан Франсіско та Бей Ерії, дали молоді моральну піддержку. Він просив допомоги від всього громадянства для дальшого гуртування молоді, залишення спроб творити інші молодечі організації в місті та околиці, розбивати її партійщиною, та вказав на всі небезпеки, які грозять молоді. Вона розчарована українським громадським життям, може повернутися спиною до українських традицій.

Д-р Я. Шумелда, керівник і викладач курсу історії України, зложив звіт з проведених лекцій протягом весняного семестру. Цікавим був факт, що багато молоді або не розуміє української мови, або не може в ній свобідно висловлюватися та дискутувати, тому він вів курси англійською мовою.

З двох десятків учасників курси української історії закінчили успішно: Федір Жеребинський, Лідія Жеребинська, Марія Черепенко, Лідія Паньків, Богдан Паньків, Іван Казай, Марія Іськів, Роман Іськів, Стефанія Міщанчук, Віктор Маленко і Шумило. Всіх їх коротко характеризував п. Шумелда, а присутні вітали бурхливими оплесками.

Д-р Я. Шумелда, який у свій час був керівником молоді Перемищини, референтом ПУН для справ виховання під час другої світової війни, доцентом і деякий час деканом Української Високої Економ. Школи (УВЕШ), професором Університету Н. Д., викладачем коледжів у Сан Франсіско та Бей Ерії, маючи вже при тому два вищі академічні ступні здобуті в Америці, право навчання в публічних коледжах Каліфорнії, спеціялізований однорічний курс Европейської та Східньої історії та цілий ряд праць у ділянці совстознавства, мав може дійсно кваліфікації для ведення такого курсу української історії. Він зумів запалити цю молодь полум'ям любови до українських традицій, та вказати їй на творчі перспективи на цьому відтинку. За це ця молодь його полюбила та є йому вдячною.

Як вислів вдячности до п. Шумелди панна Марія Іськів висловила йому щирі слова подяки та передала йому від курсантів, з їхніми підписами й присвяченням, великий Кобзар Тараса Шевченка.

Д-р Я Шумелда, подякувавши молоді на цей подарунок, сказав коротку промову про наше відношення до зовнішнього світу. Він відмітив деякі традиційні сили, які на американському ґрунті є неприхильні до української етнічної групи та українських самостійницьких стремлінь на рідних землях і еміґрації. Він вказав на те, що в усіх наших кроках в американському світі нам треба певности себе та наших національних аспірацій, які випливають з нашого минулого. В деяких історичних періодах, твердив автор, Україна була однією з найбільше передових країн світу, а дух поваги людини до людини, стремління до соціяльної справедливости та народовладного життя жили безперебійно в душі української людини та серці українського народу. Деспотизм і різні форми тиранії були історично для українського народу.. чужими.

Після того прийшла вже виключно частина молоді. Її почав курсант Іван Казай в'язанкою мелодій на свойому акордеоні. Він справді мистець цього інструменту. Курсантки Стефа Міщанчук і Марія Іськів з глибоким чуттям ритму та рухів вивели своєрідну комбінацію кроків українського народнього танку. А група хлопців і дівчат — названі вище та Роман Іськів, Федір Жеребинський, Ганеся Ткач, Маруся Черепенко та Лідія Паньків танцювали з захопленням танці „Катерина" та „Гопак'. Підготова до народних танків лежала в руках досвідченої та відомої вже тут керівниці групи танків пані Олі Вермонт. Публіка зустрічала всі танки бравурними оплесками.

Весь вечір, яким проводив п. Лисько, пройшов в бадьорому, теплому та молодечому настрої. Молодь перелила цей дух на старших. А тоді прийшли танці. Молодь і старші під звуки чарівного акордеону п. Казая бавилися до пізньої ночі.

Ця зустріч молоді з громадянством була без сумніву успішною та черговим кроком в житті місцевої громади. Ця громада є справді соборна. Пора нам усім об'єднатися, про це об'єднання весь час просила та просить нас наша молодь. Коли це не станеться, ми втратимо її, а партійні керівники лишаться без членства.

Дарія Черепенко

ВАШИНГТОН, Д. К.

З ДІЯЛЬНОСТИ 78-ГО ВІДДІЛУ СУА

Коли говоримо про діяльність 78-го Відділу СУА у Вашингтоні, мусимо пам'ятати, що на цьому терені існує теж жіноча секція т-ва „Об'єднання", члени якої не є і покищо не хочуть бути членами СУА. Не встряваючи в причини цього факту, хочу ствердити, що ця обставина обмежує можливість евентуальних осягів Відділу, коли йдеться про побільшення числа членів, що й є потенціяльною основою цих осягів, чо про будьяку ширше подуману дію. Та не зважаючи на це, Відділ під головуванням п. Слави Скасків не вгаває в праці, бо вірить, що сумлінна праця вийде в користь нашій громаді.

Ці сподівання Відділу потверджує життя. Від останніх Загальних Зборів, які відбулися 7-го лютого, до сьогодні, число членів зросло на 10 осіб, так що Відділ має тепер 42 членів. Це є поважний моральний успіх, який можна завдячити пляновій праці.

Управа Відділу, бажаючи витворити органічну спосну цілість, рішила частіше скликувати ширші сходини членів. Згідно з пляном, ширші сходини мали б бути завжди призначені на відзначення важливіших національних дат, та на обговорення поточних організаційних справ, щоб таким чином зацікавити загал членства працею Відділу. Впродовж останніх двох місяців, Відділ зорганізував 2 ширших сходин членів.

І так 23 квітня Відділ відбув ширші сходини, перша частина яких була призначена на великодню зустріч членів: Свячене. Тепла сердечна дружня атмосфера, в якій переведено цю вдалу імпрезу, з певністю затіснила взаємовідношення членів.

На кінці члени вислухали 2 гарно опрацьовані доповіді: п. Гімчак, по-англійськи і п. Процінської по-українськи, — про українські великодні звичаї. Сходини обговорили справу виставки народного мистецтва і святочного закінчення світлички.

16 травня тідзначено День Матері, теж у формі ширших сходин. Члени Відділу, які раніше взяли корпоративну участь у св. Літургії, під час якої приступили до св. Причастя, — вислухали доповідь п. Слави Скасків: „День Матері, його зміст і значення", та нарис Василя Стефаника, в мистецькому читанні п. Паславської.

2 травня Відділ закінчив рік праці світлички, яку вела п. Л. Максимюк, прилюдним пописом дітей. У програму святочного закінчення світлички входили декламації, співи, вправи вільноруч та дві інсценізації, які виконали діти зі світлички. Режисером була п. Максимюк, фортепіяновий супровід вела п-а Ляриса Дячок, сцену оформила п. Стефа Дячок. Попис дітей був удачний. Він дав багато зворушення батькам, які перший раз побачили своїх малят у такій життєвій ситуації, — та безумовно був доброю пропаґандою для праці світлички. Треба надіятися, що в слідуючому діловому році справа світлички найде в громаді більше зрозуміння.

В цілі приверненя уваги чужинців до України й української справи, Відділ улядив виставку кращих зразків українського народнього мистецтва в публічній бібліотеці в Сілвер Спрінґ. Виставка оформлена панями Процінською і Паславською, тривала від 7-го травня до 4-го червня. В ґабльотах бібліотеки, в дуже вмілому укладі з доданням вичерпних пояснень в англійській мові — розташовано вишивки, кераміку, гуцульську різьбу, писанки. Виставка була одною з кращих культурних подій у бібліотеці, викликуючи заслужене признання з боку кількох тисяч глядачів, які її бачили.

Софія Кушнір

НА ОЗЕРІ СВІТЯЗЬ

Якщо доїхати залізницею до стації Ковель та звідти ще 90 кілометрів автобусом, несподівано перед вами відкриється найбільше з 78 озер Волині — озеро Світязь. Похилі піщані береги ніжно обрамлюють це живе люстро з площею понад 23 квадратових кілометри.

У прибережних селах Шацьке, Світязь та Пульно, — розповідає І. Маріуліс, фотокореспондент „Молоді України" (часопис з 11-го липня), — бувають гості з Москви, Ленінграду і навіть з Прибалтики.

ЕКСКУРСІЇ ДО ... КРАМНИЦЬ

По закінченні шкільного року багато дітей виїхали на екскурсії. Немало екскурсантів хотять побачити Київ, столицю України.

Де ж їх приміщують? Школи стали тимчасовими спальними кімнатами, в яких відпочивають приїжджі діти.

У Києві, звичайно, є що побачити. Але кореспондент „Молоді України" (часопис з 11 липня) обурюється, що екскурсійні маршрути, як правило, пролягають через великі крамниці. Вийдіть, каже він, на Хрещатик і побачите кілька гуртів учнів під стінами центральної крамниці — універмагу. Хіба, питає кореспондент, відвідання цього торговельного закладу також входить у програму екскурсії? Ні. Просто керівникові гуртка забажалося щось купити.

Звичайно, кореспондент так би не запитував, якби міг сказати, що саме відвідувачі Києва й користаються нагодою „дещо купити", бо коли б це „дещо" було на провінції, то не було б жадної потреби вистоювати з учнями під стінами крамниць у довгих чергах.

● **Індія вводить раціоналізацію харчів** у боротьбі проти загрози голоду. На одну особу — чоловіка, жінку чи дитину — припадатиме найбільше по 12 унцій муки або рижу на день. Це найбільше харчове обмеження від часу останньої світової війни.